

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

11 JUNI 1952.

WETSVOORSTEL

betreffende de aanduiding van de leden
van de Bestendige Deputaties.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BINNENLANDSE ZAKEN (1), UITGEBRACHT

DOOR DE HEER LEFERE.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De bespreking in uw Commissie heeft zich beperkt tot een gedachtenwisseling nopens het beginsel zelf der hervorming, vervat in het voorstel van de heer Eekelers, zonder dat de modaliteiten der hervorming nader werden onderzocht.

De auteur van het voorstel heeft beklemtoond dat door dit voorstel op de eerste plaats beoogd werd de samenwerking in de hand te werken tussen de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen. Hij voegde er aan toe dat dit stelsel van evenredige vertegenwoordiging voor de aanduiding der leden der bestendige afvaardiging geen afbreuk doet aan onze democratische beginselen van leiding door de meerderheid en toezicht door de minderheid, vermits in zijn voorstel voorzien is dat het aantal leden der bestendige deputatie zal gebracht worden op zeven, zodat aldus in de schoot van dit lichaam de meerderheid steeds zal beslissen. Tenslotte onderlijnde hij hoe door deze nieuwe samenstelling der bestendige afvaardigingen vele euvels kunnen vermeden worden, die zich thans voordoen, voornamelijk wegens de weigerachtige en vertragende houding van sommige deputaties ten overstaan van bepaalde voorstellen, welke houding mogelijk wordt gemaakt door het feit dat de minderheid van de provinciale raad practisch geen toezicht uitoefenen kan op sommige administratieve bescheiden en procedures.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heren Philippart, voorzitter; Bijmens, Develter, Hermans (Fernand), Junion, Kiebooms, Lefère, Mellaerts, Saint-Remy, Streel, Vandenberghe (Omer), Van den Eynde, Van Elslande. — Bonjean, Bracops, De Cooman, Demets, Demoitelle, Deruelles, Duret, Eekelers, Merlot. — Blum, Cooremans.

Zie :

110 : Wetsvoorstel.

11 JUIN 1952.

PROPOSITION DE LOI

relative à la désignation des membres
des Députations permanentes.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR (1)

PAR M. LEFERE.

MESDAMES, MESSIEURS,

La discussion en Commission s'est limitée à un échange de vues sur le principe même de la réforme faisant l'objet de la proposition de M. Eekelers, sans examen détaillé des modalités d'application.

L'auteur de la proposition a souligné qu'il s'agit avant tout de favoriser la collaboration entre les différents partis politiques. Il ajouta que ce système de représentation proportionnelle pour la désignation des membres des députations permanentes ne porte pas atteinte à nos principes démocratiques d'une direction majoritaire avec contrôle minoritaire, puisque sa proposition prévoit de porter à sept le nombre des membres de la députation permanente et ainsi la majorité décidera toujours au sein de cette institution. Il souligna, enfin, que cette nouvelle composition des députations permanentes permettrait d'éviter de nombreux inconvénients qui se présentent actuellement, créés principalement par l'attitude réticente et dilatoire de députations permanentes à l'égard de certaines propositions; ceci est imputable au fait que la minorité du conseil provincial ne peut pratiquement exercer aucun contrôle sur certains documents et procédures administratifs.

(1) Composition de la Commission : MM. Philippart, président; Bijmens, Develter, Hermans (Fernand), Junion, Kiebooms, Lefère, Mellaerts, Saint-Remy, Streel, Vandenberghe (Omer), Van den Eynde, Van Elslande. — Bonjean, Bracops, De Cooman, Demets, Demoitelle, Deruelles, Duret, Eekelers, Merlot. — Blum, Cooremans.

Voir :

110 : Proposition de loi.

De grote meerderheid van uwe Commissie heeft zich met klem tegen het voorstel verzet.

Er werd onderlijnd dat de aanvaarding van dit voorstel een afbreken zou betekenen van de grondslag zelf, waarop geheel ons representatief democratisch stelsel rust, nl. het fundamenteel beginsel van de regering van de meerderheid onder toezicht van de minderheid. Bovendien ligt aan de basis van ons representatief stelsel de ideologie van de verschillende partijen. Diegenen die zich aan het kiezerkorps voorstellen, vragen het vertrouwen vooral om hun programma — dat traditioneel in ons land op ideologische grondslagen rust — te kunnen verwezenlijken. Door de aanvaarding van het voorstel, zou de meerderheid in de onmogelijkheid gesteld worden om deze doelstellingen te verwezenlijken of minstens bij deze verwezenlijking grote moeilijkheden ondervinden. Verder werd gewezen op de innerlijke tegenstrijdigheid die voortspuit uit het feit dat de oppositie tevens zetelt in het lichaam dat bekleed is met een uitvoerende macht. Tenslotte wordt de vrees uitgedrukt dat het voorgestelde stelsel de bestendigheid der bestendige afvaardigingen met zich zou meebrengen, waar een atmosfeer van kamaradenrepubliek zou ontstaan, en wat tot gevolg zou hebben dat bij het kiezerskorps de belangstelling voor de politiek volledig zou verdwijnen.

Onderlijnd werd ook dat om het euvel van vertraging of van moeilijkheid van toezicht voor de oppositie — door de auteur aangewezen — te vermijden, in elke provincie de mogelijkheid moest voorzien worden dat de minderheden zouden vertegenwoordigd zijn in de commissies, die samengesteld worden met het oog op de voorbereiding van belangrijke beslissingen die tot de bevoegdheid der provinciale raden behoren, zoals o.m. de begroting.

Deze mogelijkheid zou dienen geboden te worden door een Ministeriële Omzendbrief en desnoods door een wet.

De bewering, door een lid naar voren gebracht — luidens welke de middelen van toezicht op het werk der regering voor het parlement wel meer uitgebreid zijn dan diegene die aan de provinciale- en gemeenteraadsleden worden geboden — werd door de overgrote meerderheid van uw Commissie bekampt.

* * *

Het weze ons geoorloofd te onderlijnen dat de beoordeeling nopens een voorstel, strekkende tot wijziging van de samenstelling der bestendige afvaardigingen, niet gemakkelijk is, omwille van de grote verscheidenheid van de zending en van de vormen van tussenkomst, welke door de wetten en besluiten aan de B. A. werden toevertrouwd.

Deze vormen van tussenkomst van de B. A. worden bepaald door de voorwerpen, waarvan zij kennis hoeft te nemen.

De B. A. verleent adviezen, bekrachtigingen, machtigingen, zij beraadslaagt, zij treedt op in rechte, doet uitspraak, geeft bevel tot sommige zendingen, stuurt bijzondere commissarissen, zij oefent toezicht uit op de uitgaven, beveelt deze en geeft opdracht ertoe, zij stelt een uiteenzetting op van de toestand, zij vaardigt reglementen en bevelschriften uit, zij zetelt als rechtsprekend lichaam, zij beheert, zij is zaakvoester, zij geeft onderrichtingen.

In feite is de inhoud van haar zending tweevoudig. Enerzijds moet zij voor de Staat de administratie van provincies en gemeenten vergemakkelijken door de eenheid van leiding te verzekeren; anderzijds moet zij de gemeenten helpen om zich aan te passen aan de voorgedij van het centraal bestuur.

Maar bovendien zijn de opdrachten van de B. A. buitengewoon talrijk. Het is niet gemakkelijk een classering te maken van deze opdrachten. Maar het is wel nuttig hier de gebruikelijke classering dezer opdrachten weer te geven :

1) de B. A. heeft een zending van dagelijkse zaakvoering;

La grande majorité de votre Commission s'est nettement opposée à la proposition.

Il a été souligné que l'adoption de cette proposition équivaudrait à saper les bases mêmes de notre régime démocratique représentatif, c'est-à-dire le principe fondamental de gouvernement par la majorité sous contrôle de la minorité. En outre, notre régime représentatif forme la base de l'idéologie des différents partis. Ceux qui se présentent devant le corps électoral demandent surtout la confiance des électeurs en vue de pouvoir réaliser leur programme qui, dans notre pays de tradition a des fondements idéologiques. En adoptant la proposition de loi, la majorité serait mise dans l'impossibilité de réaliser ces objectifs, ou du moins rencontrerait de grandes difficultés dans cette voie. L'attention a également été attirée sur la contradiction résultant du fait que l'opposition siègerait également dans l'institution exerçant le pouvoir exécutif. Enfin, il est à craindre que le système proposé ne conduise à la stabilisation des députations permanentes, au sein desquelles se créerait une atmosphère de république de camarades, qui aurait pour conséquence de faire disparaître chez les électeurs tout intérêt pour la politique.

On fit remarquer également que pour éviter l'inconvénient des retards ou des difficultés de contrôle par l'opposition — signalées par l'auteur — il faudrait prévoir dans chaque province une représentation des minorités au sein des commissions constituées en vue de l'élaboration de décisions importantes de la compétence des conseils provinciaux, notamment le budget.

Une circulaire ministérielle ou, au besoin, une loi devrait en fournir la possibilité.

La grande majorité de la Commission a combattu l'affirmation d'un membre selon laquelle le contrôle parlementaire s'exerce sur la gestion du Gouvernement par des moyens plus efficaces que ceux dont disposent les conseillers provinciaux et communaux.

* * *

Qu'il nous soit permis d'insister sur la difficulté de se faire une opinion sur une proposition tendant à modifier la composition des députations permanentes, par suite de la grande diversité de la mission et des formes d'intervention conférées aux députations permanentes par les lois et arrêtés.

Ces formes d'intervention de la députation permanente sont déterminées par les objets dont elles ont à connaître.

La députation permanente émet des avis, confirme, autorise, délibère, este en justice, ordonne certaines missions, délègue certains commissaires, contrôle et ordonne les dépenses, donne mandat de paiement, expose la situation, édicte des règlements et des ordonnances, fait droit, administre, gère, donne des instructions.

En fait, sa mission est double. D'une part, elle doit faciliter à l'Etat l'administration des provinces et des communes en assurant l'unité de la direction; d'autre part, elle doit aider les communes à s'adapter à la tutelle du pouvoir central.

Mais en outre, la députation permanente est investie de missions nombreuses et difficiles à classer. Il ne sera pas inutile d'en rappeler le classement habituel.

1) la députation permanente a une mission de gestion journalière;

2) haar tussenkomst wordt gevorderd in opdracht van de wet of van het centraal bestuur voor het onderzoek van zaken van algemeen, provinciaal en gemeentelijk belang;

3) sommige maatregelen van uitvoering worden haar voorbehouden;

4) voor bepaalde zaken vormt zij een administratief rechtscollege;

5) zij treedt op, in bepaalde gevallen rechtstreeks en uitsluitend in eigen naam, in andere gevallen als lasthebber van de provinciale raad.

Moest het in de werkelijkheid mogelijk zijn een welbepaalde scheidingslijn te trekken tussen deze zeer verscheidene opdrachten, aan de B. A. toevertrouwd, dan zou de bij het besproken voorstel voorgestelde hervorming ongetwijfeld op ernstige wijze moeten in overweging genomen worden. Immers, de meeste dezer opdrachten zijn eerder van administratieve, of zelfs jurisdictionele, dan wel van politieke aard. Maar het feit is daar dat — zo niet de meest omvangrijke maar dan toch de voornaamste — opdracht van de B. A. er ene is van zuiver politieke aard, nl. de uitvoering van de beslissingen door de provincieraad genomen.

Het is vooral ten overstaan van deze laatste opdracht dat uw Commissie het voorstel heeft verworpen met een meerderheid van veertien tegen twee stemmen bij één onthouding. Door deze stemming heeft uw Commissie ongetwijfeld de voorrang van de politieke opdracht van de B. A. op haar talrijke en verscheidene andere opdrachten willen beklemtonen.

Onderhavig verslag werd aangenomen met eenparigheid van stemmen.

De Verslaggever,

F. LEFERE.

De Voorzitter,

M. PHILIPPART.

2) son intervention est requise en vertu de la loi ou par délégation du pouvoir central pour l'examen des affaires d'intérêt général, provincial et communal;

3) certaines mesures d'exécution lui sont réservées;

4) pour certaines affaires, elle constitue un collège de droit administratif;

5) elle intervient, parfois directement et exclusivement en son nom propre, d'autre fois comme mandataire du conseil provincial.

S'il était réellement possible de tracer une ligne de démarcation bien nette entre les missions si diverses dont est investie la députation permanente, il y aurait lieu de prendre sérieusement en considération la réforme qui fait l'objet de la proposition en discussion. En effet, la plupart de ces missions sont de nature administrative ou même juridictionnelle, plutôt que politique. Mais il reste toutefois que la mission principale, sinon la plus importante de la députation permanente, est une mission purement politique, notamment l'exécution des décisions du conseil provincial.

C'est en considération surtout de cette dernière mission que votre Commission a rejeté la proposition à la majorité de quatorze voix contre deux et une abstention. Par son vote, votre commission a sans aucun doute voulu marquer la priorité de la mission politique de la députation permanente sur ses autres missions nombreuses et diverses.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,

F. LEFERE.

Le Président,

M. PHILIPPART.